

Włodzimierz PUCHALSKI

(1909—1979)

WŁODZIMIERZ PUCHALSKI (1909—1979)

4

Urodził się w Mostach Wielkich k/Lwowa. Kształcił się we Lwowie gdzie ukończył Wydział Rolniczo-Leśny Politechniki Lwowskiej. Fotografowaniem zajął się od 1924 roku, kiedy to jak sam wspominał — „w Korpusie Kadetów zaraziłem się tym bakcylem i trwam do dziś w tej chorobie”. Nieco później zaczął filmować. Życiową pasją Włodzimierza Puchalskiego była przyroda, fotografia i film. Niemalże wpływ na to miało dzieciństwo spędzone na wsi wśród pól i łąk, w pobliżu lasu, w otoczeniu życzliwych przyrodzie ludzi. W ciągu lat Puchalski zdobył dużą wiedzę przyrodniczą. Świat zwierzęcy i roślinny, przede wszystkim awifauna, były szczególnym obiektem Jego studiów, obserwacji i dociekań. Pierwsze Jego filmy popularno-naukowe dotyczą głównie ornitologii. Po wojnie stał się jednym z założycieli Łódzkiej Wytwórni Filmów Oświatowych. Jako twórca pierwszych przyrodniczych filmów w Polsce wszedł do encyklopedii jako pionier tej dziedziny kultury.

Na polu szeroko pojętej fotografii przyrodniczej zgromadził bezcenny dla poznania świata przyrody dorobek, z którego korzystają i korzystac będą badacze nie tylko polscy. Tysiące jego zdjęć i dziesiątki filmów ukazują świat przyrody i odsłaniają jej tajniki, z którymi niełatwo jest się zetknąć bezpośrednio. Najbardziej znane są filmy przedstawiające życie ssaków, ptaków, gadów i płazów.

Dzisiaj, gdy naturalna przestrzeń życiowa świata zwierzęcego coraz bardziej się kurczy — filmy i fotografie Włodzimierza Puchalskiego są cennym dokumentem przyrody, która na naszych oczach przegrywa z cywilizacją.

Włodzimierz Puchalski plony swej twórczości zamieścił w wielu wydawnictwach albumowych, nierzadko uzupełniając słowem to czego fotografia sama nie była w stanie wyrazić. Zdjęcia wykonywane w warunkach, których ktoś z zewnątrz nigdy sobie wyobrazić nie potrafi — odznaczają się zawsze wykwintną formą plastyczną i stanowią dzieła sztuki o wysokich walorach artystycznych nawet w skali światowej.

W ciągu pięćdziesięciu lat pracy twórczej Włodzimierza Puchalskiego powstał dorobek olbrzymi. A którego wartość będzie rosła z każdym rokiem, stanowiąc dokument tego co powoli się oddala. Przed dziełem Włodzimierza Puchalskiego pochyli czoło każdy, komu przyroda daje radość i wytchnienie, komu jej piękno nie jest obojętne.

W 1934 roku Puchalski nakręcił swój pierwszy film pt. „Bezkrwawe łowy”, który historycy uznali za pierwszy liczący się film przyrodniczy w Polsce. Po wojnie, związany z krakowskim oddziałem Instytutu Filmowego, a następnie z Łódzką Wytwornią Filmów Oświatowych, ugruntuje sławę zapoczątkowaną działalnością przedwojenną szeregiem znakomych filmów, z których znaczna część zdobyła międzynarodowe i krajowe nagrody. I tak np. „Ptasia wyspa” otrzymuje I-szą nagrodę na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Fontainebleau, oraz I nagrodę w kategorii filmu oświatowego na Festiwalu Filmowym w Edynburgu (1947 rok). „Nietoperze” I nagrodę na Międzynarodowym Przeglądzie Filmów Dokumentalnych i Oświatowych w Lipsku (1956 rok), dyplom na Międzynarodowym Przeglądzie Filmowym w Wiedniu (1956 rok). „Łabędzie jezioro” — dyplom honorowy na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Specjalistycznych w Rzymie (1956 rok). „Ptaki naszych

wód" — Złotą Plakietkę na Międzynarodowym Przeglądzie Filmów Szkolnych w Brnie (1975 rok).

Po 1945 roku zrealizował Puchalski około sześćdziesięciu filmów. Ostatnie, pochodzące z wyprawy na biegun południowy, zaczęte przez Puchalskiego, ukończył jego asystent Ryszard Wyrzykowski. Film „Lata na Wyspie Króla Jerzego” skolaudowany w 1980 roku, już po śmierci Puchalskiego, otrzymał nagrodę na Międzynarodowym Festiwalu Filmów o Ochronie Środowiska i Przyrody — Płowdiw 1981.

Twórczość Włodzimierza Puchalskiego przyniosła polskiemu filmowi przyrodniczemu międzynarodowe zainteresowanie i uznanie, stała się synonimem najlepszego filmu naukowego.

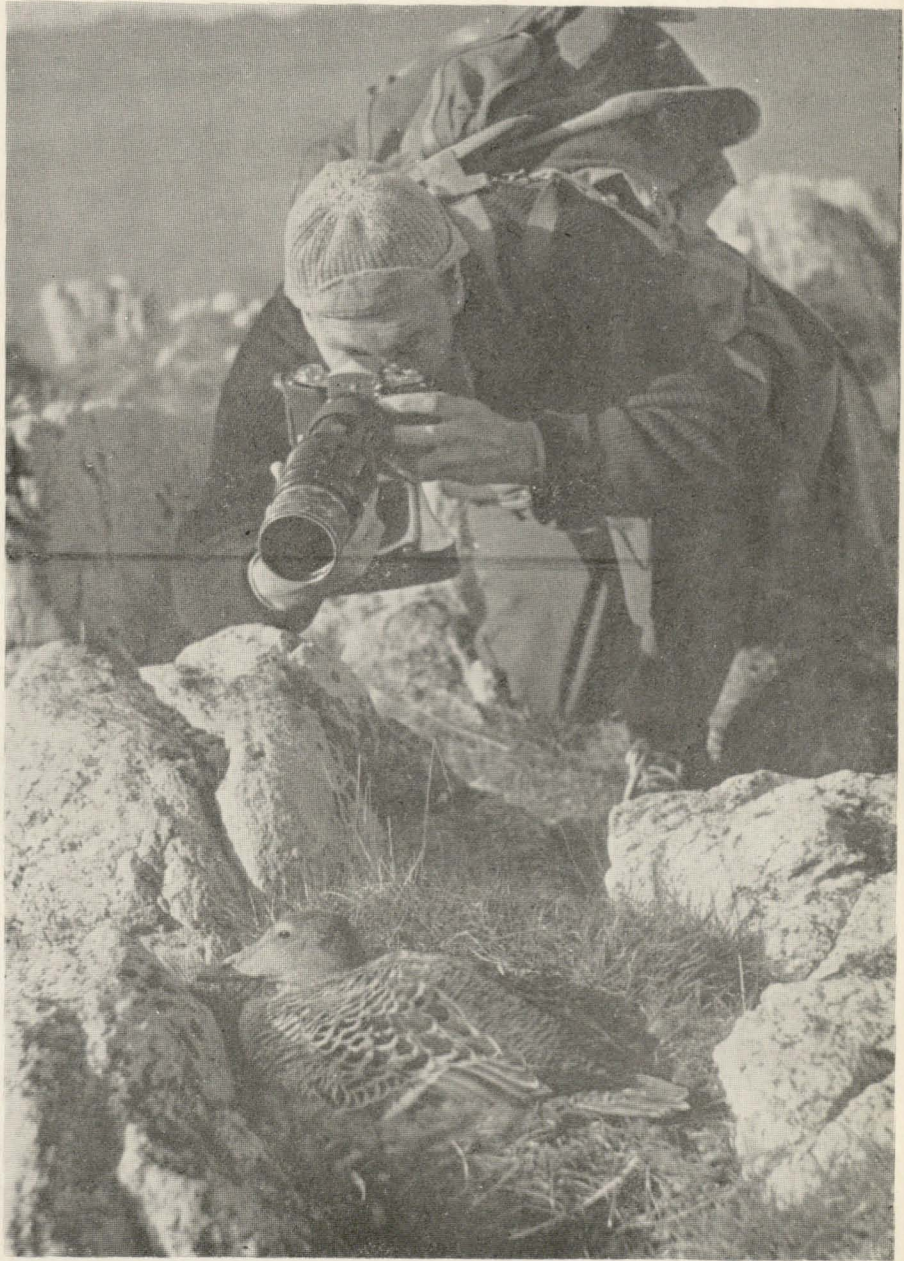
Spośród różnych form twórczości Włodzimierza Puchalskiego, albumy stanowią poważny dorobek i zapewniają Mu trwałe miejsce w naszej kulturze. W ciągu 50 lat wydał 30 albumów, m.in.: „Bezkrwawe łowy”, „Wyspa Kormoranów”, „W krainie łabędzia”, „Rok w Puszczy”, „Zwierzęta naszych lasów”, „Ptaki naszych pól i łąk”, „Skrzydłaci drapieżcy”, „Zwierzęta dalekich stron”, „Przyroda Arktyki”, „Przyroda Polski” i inne.

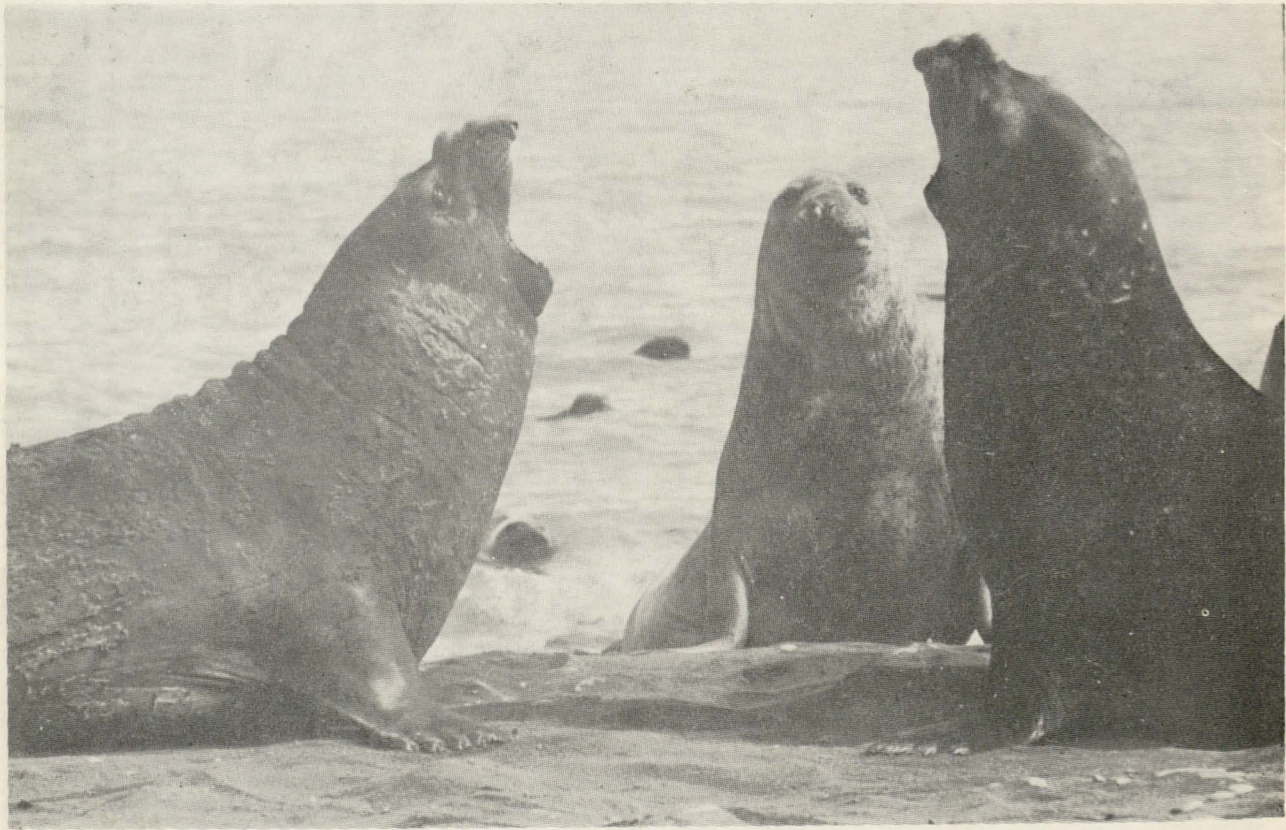
Włodzimierz Puchalski najczęściej realizował swoje filmy w środowiskach trudno dostępnych, szukał nielicznych już enklaw niczym nie zakłóconego życia przyrody. Uczestniczył w wyprawach na Spitsbergen i dokumentował je fotografią i filmem. Swe zainteresowania północą kontynuował na Antarktydzie. To była Jego ostatnia wyprawa i ostatni film o życiu pingwinów. Zdjęcia do niego wykonał 70-letni Włodzimierz Puchalski na lodowcu, który nosi Jego imię.

Tam też, pośród przyrody, zaskoczyła Go śmierć 19 stycznia 1979 roku. Pozostał już na zawsze na Wyspie Św. Jerzego.

Pozostały po Nim filmy, fotografie, pozostała pamięć o Człowieku niezwykłym, który poświęcając życie sprawom przyrody, spłacał wobec niej dług, który wszyscy zaciągnęliśmy.

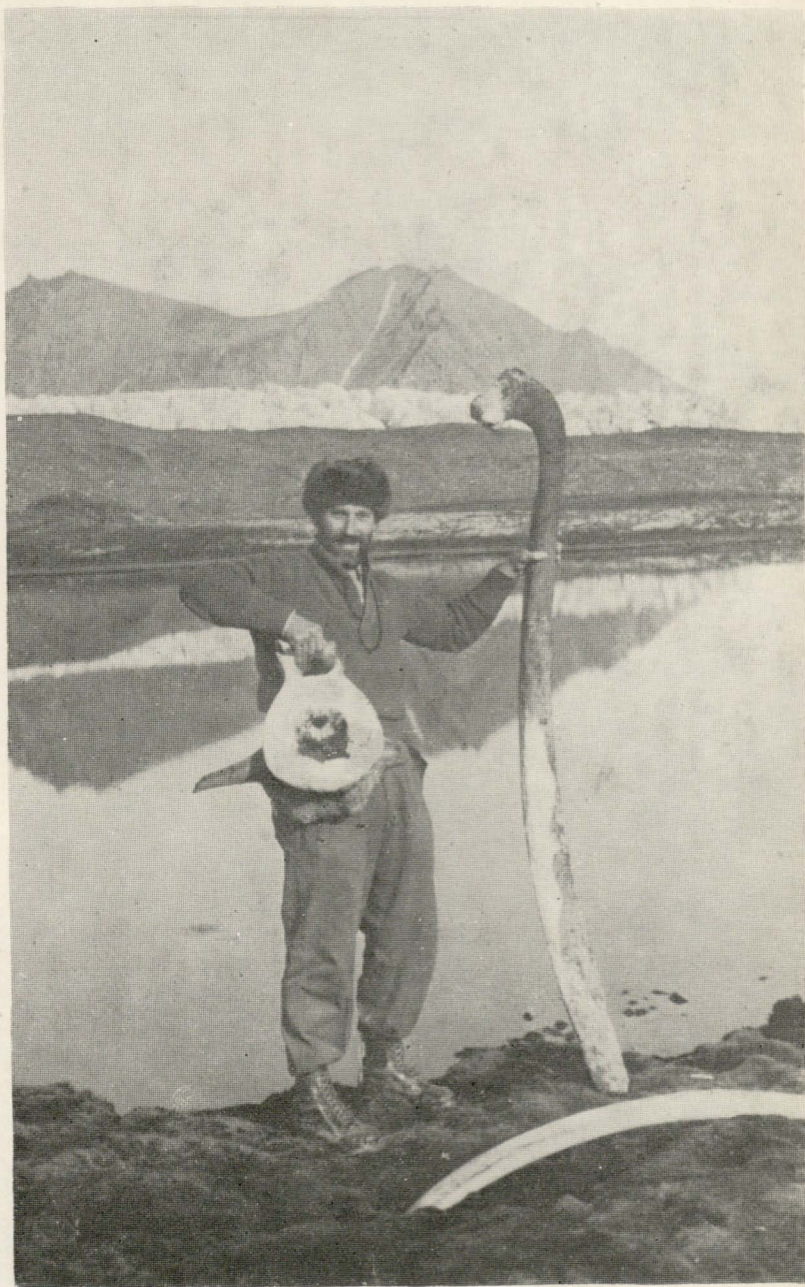

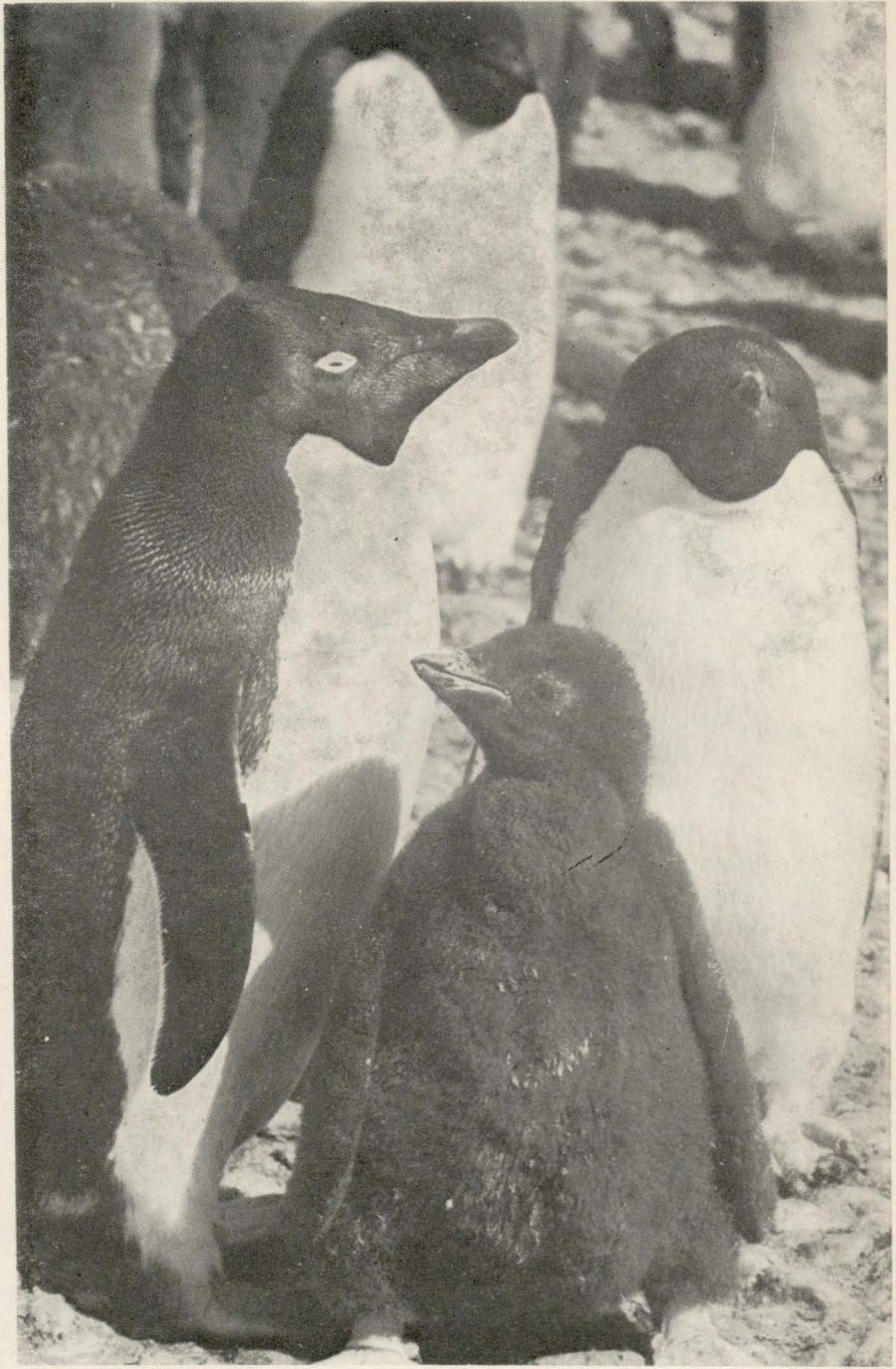

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
Jelenia Góra

MAJ—CZERWIEC 1984

Organizatorzy wystawy składają serdeczne podziękowanie Żonie Twórcy —
— ALINIE PUCHALSKIEJ za użyczenie prac na wystawę.

WYDAWCA — BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH W JELENIEJ GÓRZE

Redakcja katalogu — IRENA KLISOWSKA-FILIPCZUK

Projekt graficzny — MAREK LIKSZTET

